

The Adaptation of Acceptance of Couple Violence Scale into Turkish: Validity and Reliability Studies

Özcan SEZER
İnönü University, Faculty of Education

Abstract

This study investigates the validity and reliability of the Turkish adaptation of Acceptance of Couple Violence Scale (ACVS). The data of research has been attained from 474 (M =243, F=231) high school students who were attending 1st, 2nd and 3th class and coming from middle socio-economic levels in Malatya. Acceptance of Couple Violence Scale has 11 items, Likert type and 4 point response format. The construct validity of ACVS was conducted by using exploratory factor analysis and varimax rotation. Single independent factor with the eigenvalue over 1.00 has been found. This factor explained 44% of total variance. To test concurrent validity, correlations between scores on ACVS and Aggressiveness Questionnaire were calculated. There was a significant relationship between scores on the two scales ($r= .61$). Cronbach alpha coefficient of the scale was found “.87”; test-retest correlation coefficient was “ $r=.80$ ”. Item-total correlation co-efficiencies vary between “.52” and “.71”. Findings show that ACVS can be used with acceptable level of validity and reliability for high school students.

Keywords: high school students, violence, reliability and validity

SUMMARY

Violence is defined as expressing hostility and hatred towards people and objects with an actual and destructive physical force, and all individual or collective actions that will cause people get harmed physically or mentally. Violence is characterized with an imposing attitude in interpersonal relations instead of understanding each other, solving problems, persuading, and agreeing.

Dating or flirting is defined as two persons' sustaining their relationship by attending apparently and together the social activities until they get married or finish their relationship. Dating violence is the intentional sexual, physical and psychological assault by one of the dating members towards the other. Sexual violence includes touching sexually, forcing towards sexual behaviors,

while physical violence includes slapping, kicking, pulling hair, and psychological violence includes wounding one's pride, swearing, threatening and similar behaviors.

Aggressive behaviors give harm both to the person himself and other people around. Therefore, it is important in terms of early management with the problem and establishing and sustaining healthy relations to determine what adolescents think about couples' applying violence to each other while dating.

Purpose of the Study

There are several instruments used in Turkey to measure aggressiveness or violence. Yet, the literature review revealed no instrument which directly makes measurements about the participants' views on violence in man-women relations. Therefore it is intended in this study to meet this need by adopting the Acceptance of Couple Violence Scale originally developed by Foshee, Fothergill and Stuart (1992) to determine the adolescents' acceptance of couple violence into Turkish for the Turkish high school students.

Method

The participants of the validity and reliability studies of Acceptance of Couple Violence Scale (ACVS) were 474 (231 girls, 243 boys) students attending four state high schools which mostly receive students from middle socio-economic status. Among these students aged 16.5 on average, 132 were 1st graders, 229 were 2nd graders, and 113 were 3rd graders. The analysis of the data obtained was conducted using the SPSS 14.0 software program considering $p < .05$ value statistically significant. The factor structure of the scale was analyzed using Explanatory Factor Analysis. In order to find the equivalent forms validity of the scale, the association between the data obtained from ACVS and Aggressiveness Scale were analyzed. Moreover, the reliability of the ACVS was tested by calculating the internal consistency coefficient and test-retest reliability coefficient.

Findings & Results

The construct validity of the ACVS was tested using factor analysis which intends to explain the measurement with the least factors by clustering the variables which measure the same structure or quality. The Kaiser-Meyer Olkin (KMO) coefficient was found 0.89 (.001), suggesting that sample of the study was adequate since it is higher than recommended value of .60. Moreover Bartlett test revealed a significant Chi-Square value ($\chi^2 = 1888.82$, $df=28$,

$p < .000$). These findings suggest that the level of correlation between scale items is enough for conducting a factor analysis on the sample.

The factor analysis conducted to determine the construct validity of ACVS using principle components analysis revealed a single factor structure which explains 44.17 % of the total variance and with eigenvalue over 1.00. The evaluation of results from the factor analysis was done based on the factor loadings. The items' factor loadings ranged between .49 (11th item) and .76 (9th item), means ranged between 1.59 (2nd item) and 2.40 (11th item), and item total scale correlations ranged between .52 (11th item) and .71 (9th item).

As for the equivalent tests validity, the correlation between the scores obtained from ACVS and Aggressiveness Scale was found significant, $r = .61$ ($p < .01$). This finding indicates a correlation coefficient at medium level between two scales, which can suggest that ACVS also measures aggressive behavior like the Aggressiveness Scale. Moreover the fact that the mean scores obtained by boys ($X = 24.29$) from ACVS are significantly ($t = 7.42$, $p < 0.05$) higher than those of girls ($X = 19.20$) is in agreement with the previous findings in the relevant literature, thus represents another proof for the validity of the ACVS.

The test-retest reliability coefficient and internal consistency coefficient were also calculated for testing reliability. Concerning the former, the scale was administered on 111 high school students twice with three-week-interval, and the Pearson Correlation Coefficient between two applications was found significant at $r = .82$. As for the internal consistency of the scale, Cronbach Alpha reliability coefficient was found .80. These reliability coefficients prove that ACVS is satisfactorily reliable.

Conclusions & Discussions

In this study it is intended to test the validity and reliability of the Acceptance of Couples' Violence Scale adapted into Turkish to measure the adolescents' level of accepting the violence by couples against each other. The literature review prior to the study revealed limited results in terms of validity and reliability studies on the scale. Thus these studies were conducted after having permission from the researchers who developed the original scale.

Based on the validity study of the test, the correlation between total scores from Aggressiveness Scale and ACVS ($r = .61$) can be said to be acceptable. Aggressiveness Scale measures behaviors related with explicit, implicit verbal and indirect aggressiveness among adolescents. Given that

ACVS intends to investigate adolescents' views about dating couples' aggressive behaviors to each other, this finding can be regarded as a proof in favor of the equivalent validity of the Turkish form of the scale. According to the results of reliability studies, Cronbach Alpha internal consistency coefficient of the ACVS was .80 and three-week-interval test-retest reliability coefficient was found $r = .82$. These findings suggest that Turkish form of ACVS is reliable.

As a considerable part of the youth, the adolescents' level of approving or disapproving violence in girl-boy relations, i.e. what they think about violence, is seen as important for producing solutions to relevant problems. There is a need for such scales which determine and measure adolescents' relations with and behaviors towards the opposite sex. Such scales are important in guiding the studies about solving the problems adolescents may face especially during communications with the opposite sex through Guidance and Counseling services. Such scales can be used prior to the development of training programs which will teach adolescents to start and sustain healthy relationship with the opposite sex. ACVS can be used in high schools in developing and evaluating the guidance programs to be developed according to the needs.

Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

Özcan SEZER
İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Özet

Bu çalışmada, Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği'nin (ÇAŞKÖ) Türkçeye uyarlanması ve ölçeğin geçerlik, güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Araştırma, 2006-2007 öğretim yılında Malatya İli belediye sınırları içinde yer alan, orta sosyo ekonomik düzeydeki genel liselerin 1., 2. ve 3. sınıflarında okuyan öğrencilerden seçkisiz olarak belirlenen 474 (231 kız, 243 erkek) öğrenci üzerinde yapılmıştır. Ölçek (ÇAŞKÖ) 11 maddeli, dörtlü Likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin yapı geçerliği, açıklayıcı faktör analizi ve varimax eksen döndürme tekniği kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonuçları, toplam varyansın % 44'ünü açıklayan, özdeğeri 1.00'in üzerinde tek faktör olduğunu göstermiştir. ÇAŞKÖ'nin Saldırganlık Ölçeği (SÖ) ile yapılan benzer ölçekler geçerliği çalışmasında, iki ölçek arasında anlamlı bir ilişki ($r=.61$) olduğu bulunmuştur. Ölçeğin, Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı “.87”, test tekrar-test güvenilirliği “ $r= 0.80$ ” olarak saptanmıştır. ÇAŞKÖ'nün madde test korelasyonu değerlerinin “.52” ile “.71” arasında olduğu görülmüştür. Analiz sonuçları ÇAŞKÖ'nün lise öğrencilerinin çiftlerin birbirine şiddet uygulamalarını kabul düzeylerini belirlemede geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Lise öğrencileri, şiddet, ölçek, geçerlik ve güvenilirlik

Günlük yaşam içinde insanların, giderek daha çok şiddet ve saldırganlık içeren durumlarla karşı karşıya kaldığı görülmektedir. Çevremize baktığımızda şiddet nicelik ve nitelik yönüyle değişmiş olarak aile içinde, sokakta, okullarda ve toplumun tüm kesiminde görülebilmektedir (Tozlu ve Solak, 2006). Sadece 2006 yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda beş aylık bir sürede çok sayıda öldürme ve yaralanma vakaları olmuştur (MEB, 2006).

Şiddet; düşmanlık ve öfke duygularının kişilere ve nesnelere yönelik fiili, yıkıcı fiziksel zor yoluyla dile getirilmesi, insanların bedensel veya ruhsal açıdan zarar görmesine neden olan bireysel ya da toplu hareketlerin tümü şeklinde tanımlanmaktadır (Budak, 2000; Çayköylü, Kuloğlu ve Aksu, 2006). Şiddet olgusunda, bireyler arası ilişkilerde birbirini anlamak, çözüm üretmek, ikna etmek ve anlaşmak yerine dayatmacı bir tutum sergilenmektedir (Wekerle ve Wolfe, 1999; Öner, 1999).

Şiddetle ilgili davranışların ne zaman, nerede, kime karşı, ne derecede ve ne türde olacağını öğrenildiği görüşü yaygınlık kazanmaktadır. Saldırgan modeller günlük yaşamda aile içinde, alt kültürlerde ve toplu iletişim araçları yoluyla insanın karşısına çıktığı gibi, bireylerin sahip olduğu inanışlar, gösterdiği davranışlara çevrenin verdiği ödül ya da ceza tepkileri de bireylerin davranışlarını biçimlendirmektedir (Atabek, 2006; Atkinson, Atkinson, Smith ve Nolen-Hoeksema, 1999; Cüceloğlu, 1991; Foshee, Bauman ve Linder, 1999; Köknel, 2000). Ayrıca gürlütü, sıcaklık ve hava koşulları, alkol ve uyuşturucu benzeri maddeler ile cinsiyet gibi özelliklerin de saldırganlığa yol açan diğer etmenler olduğu gösterilmektedir (Freedman, Sears ve Carlsmith, 1993).

Birlikte çıkma ya da flört etme (dating), iki kişinin evleninceye kadar ya da bu kişilerden birin veya her ikisinin ilişkiyi bitirmek istemesine kadar sosyal ilişki ve etkinliklere tam ve aşık bir şekilde birlikte katılarak ilişkilerini sürdürmesi olarak tanımlanmaktadır (Straus, 2004). Flört şiddeti ise, çıkmakta olan kişilerden birisinin diğerine kasıtlı olarak cinsel, fiziksel ve psikolojik saldırıda bulunmasıdır. Cinsel şiddet, cinsel olarak dokunmak, cinsel davranışlara zorlamak; fiziksel şiddet tokat atmak, tekmelemek, saçını çekmek gibi davranışları; psikolojik şiddet ise, karşısındakinin onurunu kırma, küfretme, tehdit etme ve benzeri davranışları içermektedir (Health Canada, 1995).

Ergenlik dönemi genel olarak 10 yaş civarında başlayan ve 20'li yaşlara kadar devam eden; biyolojik, psikolojik, sosyal gelişme ve olgunlaşmanın yer aldığı bir dönemdir. Bu dönemdeki gelişimle ilgili konuların başında kimlik, özerklik, yakınlık, cinsellik ve başarı gelmektedir. Ergenler bu yaşlarda yeni ilişki kalıplarına yönelirler. Her iki cinsten arkadaşlarıyla yeni ve daha olgun ilişkiler kurarak onlar tarafından kabul edilmek isterler (Adams, 1995; Erwin, 2000; Gander ve Gardiner, 1995; Steinberg, 2007; Yavuz, 1994). Bu dönemi sorunlu geçiren kimi ergenler, içinde şiddetin de bulunduğu birtakım anti sosyal davranışlar geliştirebilmektedirler (Guilmet ve Whited, 2000). Oysa bu dönemdeki ilişki biçimleri, ergenlerin ilerideki sosyal rollerini öğrenmek ve denemek için önemli bir fırsat sağlayacağından, başta anne ve babalar olmak üzere tüm yetişkinlere önemli sorumluluk ve görevler düşmektedir.

Bireyler, ilişkilerinde yolunda gitmeyen bir şeyler olduğunda, ortaya farklı tepkiler koymaktadırlar. Örneğin, şiddetin olduğu ailelerde büyüyen çocuklar kızgınlık dürtülerini kontrol etmeyi öğrenemedikleri gibi, yetişkinlikte çok daha tehlikeli boyutlarda saldırganca davranışlar gösterebilmektedirler (Cüceloğlu, 1991; Navaro, 2000; Cornwell, Eggebeen ve Meschke 1996'dan Akt. Steinberg, 2007), Ergenlerin ve gençlerin karşı cinsle olan ilişkilerinde şiddetin giderek arttığı (Joseph, 1981; Schumacher ve Slep, 2004), ilişkilerinde fiziksel, sözel ve cinsel saldırganlık dışında, kıskançlık ve kontrol altına alma gibi davranışların yaygın olduğu görülmektedir (Cano, Avery-Leaf, Cascardi ve O'Leary, 1998; Carruthers, Carruthers, Day-Vines, Bostick ve Watson, 1996; Çinkır, 2006; Stevahn, Johnson, Johnson, Gren ve Laginski, 2002; MEB, 2006).

Her tür saldırgan davranışın hem bireyin kendisine hem de çevresindekilere zarar vermektedir. Bu nedenle ergenlerin, flört ilişkilerinde kız ya da erkeğin bir birine şiddet uygulaması hakkında ne düşündüklerinin belirlenmesi, erkenden müdahale etme olanağı sağlama ve sağlıklı ilişkiler kurma ve sürdürmeleri açısından önemlidir.

Ülkemizde konuyla ilgili çalışmalara bakıldığında, saldırganlık ya da şiddetle ilgili bazı ölçme araçları vardır. Ancak kadın-erkek ilişkilerinde şiddetle ilgili görüşlere yönelik doğrudan ölçüm yapan bir ölçme aracı bulunmamaktadır. Bu ihtiyacı karşılamak için, bu çalışmada ergenlerin çiftler arasındaki şiddeti kabul düzeylerini belirleyen Foshee, Fothergill ve Stuart tarafından geliştirilen, Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeğinin (Acceptance of Couple Violence), (Dahlberg, Toal, Swahn ve Behrens, 2005) Türkiye'deki lise öğrencilerine uyarlanması amaçlanmıştır

YÖNTEM

Çalışma Grubu

Çiftler Arasındaki Şiddeti Kabul Ölçeğinin (ÇAŞKÖ) geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarına, Malatya İli belediye sınırları içinde yer alan ve çoğunluğu orta sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerden gelen çocukların devam ettiği dört genel lisede okuyan toplam 474 (231 kız, 243 erkek) öğrenci katılmıştır. Yaş ortalaması 16.5 olan öğrencilerin, 132'si Lise 1. sınıfta, 229'u Lise 2. sınıfta, 113'ü Lise 3. sınıfta okumaktadır.

İşlem

ÇAŞKÖ'nün Türkçe'ye çevrilmesi ve uyarlaması için önce, ölçeğin ilk yazarı olan Vanjie Foshee ile görüşülmüş ve uyarlama için gerekli izin alınmıştır. Yazar, ÇAŞKÖ'yü oluşturan maddelerden bazılarının farklı çalışmalarda kullanıldığını, ancak ölçeğin bütünüyle ilgili herhangi bir analiz yapılmadığını ve bu nedenle ihtiyaç duyulan psikometrik çalışmalara (faktör analizi, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları vb.) izin verdiğini bildirmiştir. Gerekli izinin alınmasından sonra uyarlama çalışmaları başlatılmıştır. Ölçeğin çevirisi için, tekrar çeviri yöntemi kullanılmıştır. İlk olarak ölçek araştırmacı ile İngilizce ve Türkçe'yi çok iyi bilen üç öğretim üyesi tarafından ayrı ayrı Türkçe'ye çevrilmiştir. Bu çeviriler karşılaştırılmış, yapılan öneriler doğrultusunda düzeltmeler yapılmıştır. Daha sonra bu çeviri metni ile orijinal ölçek İngilizce'yi çok iyi bilen Psikolojik Danışma ve Rehberlik Ana Bilim Dalından bir öğretim üyesi ile İngilizce Öğretmenliği Programında çeviri derslerini veren öğretim elemanı iki hakeme daha verilmiş ve onlardan öleçekteki her madde için eldeki çevirinin orijinal metne uygun olup olmadığını belirlemeleri istenmiştir. Hakemlerden gelen geri bildirimler doğrultusunda öleçekte gerekli değişiklikler yapılmış ve Türkçe çeviri formu hazırlanmıştır. Orijinalinde de olduğu gibi 11 maddeden oluşan bu öleçek,

ölçeğin anlaşılabilirliği açısından görüşleri alınmak üzere 24 lise öğrencisine uygulanmış ve elde edilen dönütlere göre gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Bu işlemin ardından ÇAŞKÖ geçerlik ve güvenilirlik çalışması için hazır hale getirilmiştir.

Gerekli izinlerin alınmasının ardından Kasım –Aralık 2006 tarihleri arasında, önce, genel liselerde okuyan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 111 öğrenciye Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği üç hafta ara ile uygulanarak test-tekrar test güvenilirliği hesaplanmış, ardından diğer analizler için 474 kişilik başka bir gruba Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği ve Saldırganlık Ölçeği uygulanmıştır. Uygulamaya geçmeden önce öğrencilere araştırmanın amacı ve uygulama hakkında bilgi verilmiş ve ölçeklerin yanıtlanması için bir ders saati yeterli olmuştur.

Veri Toplama Araçları

Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği (ÇAŞKÖ): Foshee, Fothergill ve Stuart tarafından 1992 yılında geliştirilen ve Measuring Violence-Related Attitudes, Behaviors and Influences Among Youths: A Compendium of Assessment Tools adlı kitapta (Dahlberg ve ark. 2005:), yayınlanan Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği'nin (Acceptance of Couple Violence) özgün formu 11 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin bütününe bakıldığında 1., 3., ve 4. maddelerinin erkeğin kadına uyguladığı şiddeti kabul etme; 5., 6., ve 8. maddelerin kadının erkeğe uyguladığı şiddeti kabul etme ve 2., 7., 9., 10. ve 11. maddelerin genel olarak çiftler arasındaki şiddeti kabul etme ile ilgili olduğu görülmektedir. Ölçeğin maddeleri: 1. Kesinlikle katılmıyorum, 2. Katılmıyorum, 3. Katılıyorum, 4. Kesinlikle katılıyorum olmak üzere dört seçenek üzerinden yanıtlanmaktadır: Ölçekten elde edilen puanın yüksek olması çiftler arasında yaşanan şiddeti kabul etme düzeyinin yüksek olduğunu, düşük puan ise çiftler arası şiddeti kabul etme düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir. Ölçeğe ilişkin yapılan çalışmalara bakıldığında Cronbach alfa ile hesaplanan iç tutarlılık katsayısının “.71” ile “.91” arasında değiştiği görülmüş, ancak geçerlikle ilgili bilgilere ulaşılamamıştır (Dahlberg ve ark. 2005; Kaura ve Lohman, 2007).

Saldırganlık Ölçeği (SÖ): Tuzgöl (1998) tarafından geliştirilen Saldırganlık Ölçeği (SÖ), 30'u saldırgan içerikli, 15'i saldırgan olmayan içerikli toplam 45 maddeden oluşmaktadır. Beşli derecelmeli Likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin ayırt edici geçerlik çalışması için saldırgan olarak tanımlanmış bir grup lise öğrencisi ile saldırgan davranışları olmadığı kabul edilen diğer bir lise öğrenci grubunun ölçekten aldıkları puanların ortalamaları karşılaştırılmış ve elde edilen fark anlamlı bulunarak ölçeğin saldırgan davranışları ölçtüğüne karar verilmiştir.

Güner (2007) lise öğrencileriyle yaptığı bir çalışmada, Saldırganlık Ölçeğinin benzer ölçekler geçerliğini test etmek için Durumluk Sürekli Öfke Ölçeğinin, Sürekli Öfke alt ölçeği ile Saldırganlık Ölçeğini karşılaştırmış ve iki

Sezer / Çiftler Arası Şiddet Ölçeği

ölçekten elde edilen puanlar arasındaki ilişki düzeyini .74 olarak hesaplamıştır. Üniversite öğrencileri ile yapılan başka bir çalışmada ölçeğin geçerliliğini test etmek amacıyla 1984 yılında Kiper tarafından geliştirilen Saldırganlık Ölçeği ile benzer ölçekler geçerliğine bakılmış ve bununla ilgili korelasyon katsayısı .80 bulunmuştur (Tok, 2001).

Tuzgöl (1998) tarafından lise öğrencileri ile yapılan güvenilirlik çalışmasında Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı “.71”, test tekrar test tekniğiyle belirlenen güvenilirlik için kararlılık katsayısı “.85” bulunmuştur. Lise öğrencileriyle yapılan başka iki çalışmada iç tutarlılık katsayısı sırasıyla “.80” (Gümüş, 2000) ve “.78” (Güner, 2007) bulunmuştur. Lise öğrencilerine uygun olarak geliştirilen Saldırganlık Ölçeğinin, üniversite öğrencileri üzerinde yapılan uyarılma çalışmasında da ölçeğin güvenilirliği için testin tekrarı ile hesaplanan kararlılık katsayısı “.83”, Cronbach alfa tekniğiyle hesaplanan iç tutarlılık katsayısı ise “.84” olarak bulunmuştur (Tok, 2001).

Verilerin Analizi

Uygulamalardan elde edilen verilerin analizinde “SPSS 14.0” paket programı kullanılmış, araştırmada hata payı üst sınırı “.05” kabul edilmiştir. Ölçeğin faktör yapısını incelemek için Açıklayıcı Faktör Analizi kullanılmıştır. Benzer ölçekler geçerliği için ÇAŞKÖ ile Saldırganlık Ölçeğinden elde edilen puanlar arasındaki ilişki incelenmiştir. Ayrıca ÇAŞKÖ'nün güvenilirliğini belirlemek için iç tutarlılık katsayısı ve test-tekrar test güvenilirlik katsayısı hesaplanmıştır.

BULGULAR ve YORUM

ÇAŞKÖ'nin Geçerliğine İlişkin Bulgular

ÇAŞKÖ'nin yapı geçerliği, aynı yapı ya da niteliği ölçen değişkenleri bir araya toplayarak ölçmeyi az sayıda faktör ile açıklamaya çalışan faktör analizi (Büyüköztürk, 2002) ile yapılmıştır. Örneklem uygunluğunu belirlemek için hesaplanan Kaiser-Meyer Olkin (KMO) katsayısı “0.89” bulunmuştur. Bu değer faktör analizi yapılabilmesi için önerilen (Pallant, 2001) en düşük değer olan “.60”dan büyüktür. Bartlett testi sonucu elde edilen Ki-Kare değeri ($\chi^2 = 1888.82$, $df=28$, $p<.000$) anlamlı bulunmuştur. Elde edilen bu sonuçlar örneklem üzerinde faktör analizi yapabilmek için maddeler arasında yeterli düzeyde korelasyonlar olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek için temel bileşenler analizi kullanılarak yapılan faktör analizi sonucunda toplam varyansın %.44.17'sini açıklayan ve özdeğeri 1.00'in üzerinde tek faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Faktör analizi sonuçlarını değerlendirmede temel ölçütü faktör yükleri oluşturmaktadır. Bu araştırmada, bir maddenin bir faktörde gösterilebilmesi için en az “0.40” faktör yüküne sahip olması ve buldukları faktörlerdeki yük değeriyle diğer faktördeki

yük değerleri arasındaki farkın en az 30 ve daha yüksek olmasına dikkat edilmiştir (Önerilen farkın en az .10 olmasıdır, Büyüköztürk, 2002) Ölçeğin her maddesine ilişkin faktör yükleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1
Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği Maddelerinin Faktör Yükleri ve Madde Toplam Korelasyonları

Madde No	Faktör Yüğü	\bar{X}	SS	Madde-Toplam Korelasyonları
1	.66	1.65	1.01	.59
2	.67	1.59	.84	.60
3	.72	2.06	1.11	.67
4	.70	2.28	1.14	.67
5	.58	1.98	1.16	.58
6	.69	1.89	1.10	.65
7	.68	2.21	1.05	.66
8	.55	2.25	1.17	.57
9	.76	1.88	1.06	.71
10	.68	1.64	.96	.64
11	.49	2.40	1.21	.52

Açıklanan Varyans Toplam: % 44.17

Tablo 1’de görüldüğü gibi maddelerin faktör yükleri “.49” ile “.76” arasında yer almaktadır. Bu bulgular Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği’nin Türkçe formunun yeterli yapı geçerliğine kanıt olarak yorumlanmıştır.

Ölçekte bulunan her maddenin, çiftlerin birbirine uyguladıkları şiddeti kabul düzeylerini ölçüp ölçmediğini anlamak için madde toplam puan korelasyonlarına bakıldığında, ölçeği oluşturan maddelerin madde toplam puan korelasyonlarının “.52” ile “.71” arasında değiştiği görülmektedir. Bir ölçeğin madde toplam puan korelasyonlarının “.25” değerinden yüksek olması ve negatif olmaması o ölçeğin toparlanabilirlik özelliğinin bozulmaması için gerekli görülmektedir (Özdamar, 1997’den akt. Duru, 2007, s.92). ÇAŞKÖ’nün madde toplam korelasyonlarına bakıldığında, elde edilen değerlerin istenilen ölçütlerin üzerinde olduğu görülmektedir.

ÇAŞKÖ’nin benzer ölçekler geçerliğini test etmek amacıyla, ÇAŞKÖ ve Saldırganlık Ölçeği (Tuzgöl, 1998, s.63) birlikte uygulanmış, her iki ölçekten elde edilen puanlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r = .61$, $p < .01$). Bu bulgu, ÇAŞKÖ ile benzer davranış ölçen SÖ’den alınan puanlar arasında orta düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir. Elde edilen bu ilişki katsayısına göre, ÇAŞKÖ’nün de SÖ gibi saldırgan davranışları ölçtüğü söylenebilir.

Ayrıca araştırmaya katılan erkek öğrencilerin ÇAŞKÖ'den aldıkları puanların aritmetik ortalamasının ($X=24.29$), kızların aldıkları puanların aritmetik ortalamasından ($X=19.20$) yüksek olması ($t=7.42$, $p < 0.05$), literatürde rastlanan erkeklerin kızlara göre daha saldırgan oldukları yönündeki sonuçlarla benzerlik göstermesi (Arıcak, 1995; Kaura ve Lohman, 2007; Koluçak ve Güneş, 2008; Kulaksızoğlu, 2002; Straus, 2004) ÇAŞKÖ'nin geçerli bir ölçek olduğunu destekler niteliktedir.

ÇAŞKÖ'nin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları için test-tekrar test güvenilirlik katsayısı ve iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Üç hafta ara ile 111 lise öğrencisine ölçeğin iki kez uygulanması sonucunda iki uygulama arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı " $r=.82$ " bulunmuştur. Ölçeğin hesaplanan Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısının ".80" olduğu saptanmıştır. Elde edilen iç tutarlılık ve kararlılık katsayıları, ölçeğin güvenilirliğinin doyurucu düzeyde olduğunu göstermektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, ergenlerin çiftlerin bir birlerine uyguladıkları şiddeti kabul etme düzeylerini belirlemek amacıyla Türkçe'ye uyarlanan Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği araştırılmıştır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması çalışmasına başlamadan önce, yapılan literatür araştırmasında ölçekle ilgili güvenilirlik ve geçerlik çalışmalarının çok sınırlı olduğu görülmüş (Dahlberg ve ark. 2005; Kaura ve Lohman, 2007), ölçeği geliştiren ilk isim olan yazardan alınan izinin ardından güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları yapılmıştır.

Yapılan geçerlik çalışmasında, Saldırganlık Ölçeği (SÖ) toplam puanları ile ÇAŞKÖ'nün toplam puanları arasındaki ilişkinin ($r= .61$) kabul edilebilir (Özçelik, 1989: 127) düzeyde olduğu söylenebilir. Saldırganlık Ölçeği ergenlerde açık, gizli sözel ve dolaylı şekilde saldırganlıkla ilgili davranışları ölçmektedir. Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeğinin, ergenlerin çıkmakta olan çiftlerin birbirlerine olan bazı saldırgan davranışları hakkındaki görüşlerini öğrenmeye yönelik bir ölçek olduğu düşünüldüğünde, elde edilen sonuç ölçeğin Türkçe Formunun eşdeğer geçerliği için bir kanıt olduğu şeklinde değerlendirilebilir.

Yapılan güvenilirlik çalışması sonuçlarına göre, ÇAŞKÖ'nün üç hafta ara ile uygulanmasıyla hesaplanan test- tekrar test güvenilirlik katsayısı $r = .82$, Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı ise ".80" bulunmuştur. Bu bulgular Türkçe ÇAŞKÖ'nün güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmada örneklem grubunu, Malatya İli belediye sınırları içinde yer alan ve çoğunlukla orta sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerden gelen çocukların devam ettiği genel lise öğrencileri oluşturmaktadır. Yapılacak başka çalışmalarla ülkemizin batısında yaşamakta olan ergenlerin bu konudaki algıları

ortaya konulabilir. Bu nedenle elde edilen bulguların b yaş grubu tüm ergenlere genellenebilirliği konusunda bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Diğer bir sınırlılık ise, ölçeğin liseye devam etmekte olan gençlere uygulanmasıdır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirliği için okula devam etmeyen evde olan ya da herhangi bir işte çalışmakta olan ergenler ile de çalışılabilir.

Genç nüfusun önemli bir çoğunluğunu oluşturan ergenlerin kız erkek ilişkilerinde şiddeti ne kadar onayladıkları ya da karşı oldukları, kısaca şiddet hakkında ne düşündükleri, bu konudaki sorunlara çözüm üretilmesi açısından önemli görünmektedir. Ergenlerin karşı cinsle olan ilişkileri ve onlarla olan davranışlarını belirleyip ölçen bu tür ölçeklere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu tür ölçme araçları ergenlere sunulacak Psikolojik Danışma ve Rehberlik hizmetlerinde onlara, özellikle birbirleriyle olan iletişimlerinde karşılaştıkları sorunlara yönelik çalışmalara yön vermesi bakımından önemlidir. Bu tür ölçme araçları karşı cinsle olan arkadaşlıklarında sağlıklı ilişki kurmaları ve sürdürmeleri için beceri geliştirici programları hazırlanmadan önce kullanılabilir. ÇAŞKÖ, duyulan ihtiyaca göre hazırlanacak olan rehberlik programlarının oluşturulması ve değerlendirilmesi çalışmalarında orta öğretim kurumlarında kullanılabilir.

Bu tür ölçekler ve bunlara dayalı olarak geliştirilecek sağlıklı iletişim becerileri geliştirme çabaları, çevremizde çok sık karşılaştığımız şiddet kültürüne karşı demokrasi kültürünün gelişmesi için gerekli (Eğitim-Sen, 2006) görünmektedir. Ayrıca, ölçeğin ülkemiz geçliğinin önemli bir kesimini oluşturan üniversite öğrencilerine uygulanabilmesi için, geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının üniversite gençleri üzerinde sınanması da başka bir araştırmanın konusu olarak gerçekleştirilebilir.

KAYNAKLAR/REFERENCES

- Adams, J.A.(1995). *Ergenliği anlamak*. Ed. J. A. Adams. (Editör. B. Onur) Ankara: İmge Kitabevi.
- Arıcak, T. (1995). *Üniversite öğrencilerinde saldırganlık, benlik saygısı ve denetim odağı ilişkisi*. *Yayınlanmamış yüksek lisans tezi*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü- İstanbul.
- Atabek, E. (2006, 27 Mart). *Gençlik ve şiddet*. *Cumhuriyet Gazetesi*. 4.
- Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., ve Nolen-Hoeksema, S. (1999). *Psikolojiye giriş*. (Çev. Y. Alogan,) (12. Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Budak, S. (2000). *Psikoloji sözlüğü*. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal bilimler için veri analizi elkitabı*. (1.Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Cano, A., Avery-Leaf, S., Cascardi, M. ve O'Leary, K. D., (1998). Dating violence in two high school samples: discriminating variables, *Journal of Primary Prevention*, 18, 431-446.

- Carruthers, W. L., Carruthers, B. J. B., Day-Vines, N. L., Bostick, D. ve Watson, D. C. (1996). Conflict resolution as curriculum:a definition, description, process for integration In core curricula. *School Counselor*,43, (5),345-373.
- Cüceloğlu, D. (1991). *İnsan ve davranışı*. (2.Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çayköylü, A., Kuloğlu, M. ve Aksu, H. (2006). Çocuklar, suç ve şiddet. *Çocuk ve suç*. (Editör: Ş. Ş. Erçetin). Ankara: Hegem Yayınları.
- Çinkır, Ş. (2006). Okullarda zorbalık: türleri, etkileri ve önleme stratejileri. *1. Şiddet ve Okul: Uluslararası Katılımlı Sempozyumu*. 28-31 Mart, 2006, İstanbul.
- <http://iogm.meb.gov.tr/pages.php?page=haber&id=230> 14.01.2008'de alındı.
- Dahlberg, L. L, Toal, S. B., Swahn, H. M. ve Behrens, C. B. (2005). *Measuring Violence-Related Attitudes, Behaviors and Influences Among Youths: A Compendium of Assesment Tools* (2.Baskı). Atlanta, G.A: Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Incurry Prevention and Control.
- Duru, E. (2007). Sosyal bağlılık ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanması. *Eğitim Araştırmaları*, 26, 85-94.
- Eğitim-Sen (2006). *Çocuk, Şiddet, Suç*. Ankara: Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası Yayınları.
- Erwin, P. (2000). *Çocuklukta ve Ergenlikte Arkadaşlık*. (Çev Osman Akınhay). İstanbul: Alfa Yayınları.
- Foshee, V., Bauman, K. ve Linder, F. (1999). Familiy violence and the perpetration of adolescent dating: examining social learninig and social control processes. *Journal of Marriage and the Family*, 61, 331-342
- Freedman, J. L., Sears; D. O. ve Carlsmith, J. M. (1993). *Sosyal Psikoloji*. (Çev. A. Dönmez) (2.Baskı). Ankara: İmge Kitabevi.
- Gander, M. J. ve Gardiner, H. W. (1995). *Çocuk ve Ergen Gelişimi*. (Çev. B.Onur) (2.Baskı). Ankara: İmge Kitabevi.
- Guilmet, G. M. ve Whited, D. (2000). The Safe futures substance abuse and violence prevention program at Chief Leschi Elementary School 1996-1999. (Eric. Document Number: ED4444781).
- Gümüş, T. (2000). *Kendini kabul düzeyleri farklı lise öğrencilerinin bazı değişkenlere göre saldırganlık düzeylerine etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü- Ankara.
- Güner, İ. (2007). *Grupla çatışma çözme becerileri eğitiminin genel lise öğrencilerinin saldırganlık düzeyleri ve problem çözme becerileri algıları üzerine etkisi*. Yayınlanmamış doktora tezi, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü- Malatya.

- Health Canada, (1995). *Dating violence*. Retrieved from The National Clearinghouse on Family Violence at http://www.phac-aspc.gc.ca/ncfv-cnivf/familyviolence/pdfs/fem-old-datviol_e.pdf 14.07.2008.
- Joseph, N. C. (1981, June 23). Couples and violence. *New York Times*. 22.
- Kaura, S.A., ve Lohman, B.J. (2007). Dating violence victimization, relationship satisfaction, mental health problems, and acceptability of violence: A comparison of men and women. *Journal of Family Violence*. 22, 367-381.
- Kolucaık, S. ve Güneş, G. (2008). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolü ile ilgili düşünceleri. *1.Kadın Sağlığı Kongresi "Kadına Yönelik Şiddet" Kongre Kitabı*. 20-22 Mart 2008, Ankara.
- Köknel, Ö. (2000). *Bireysel ve toplumsal şiddet*. (2.Basım). İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Kulaksızoğlu, A. (2002). *Ergenlik psikolojisi*. (5.Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2006). *Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılması strateji ve eylem planı*. Ankara: M. E. B.
- Navaro, L. (2000). *Bir cadı masalı*. (4.Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Öner, U. (1999). Çatışma çözme ve arabuluculuk eğitimi. *İlköğretimde Rehberlik*. (Editör: Y. Kuzgun). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özçelik, D. A. (1989). *Test hazırlama kılavuzu*. (Genişletilmiş 2.Baskı). Ankara: ÖSYM Eğitim Yayınları.
- Pallant, J. (2001). *SPSS survival manual: A step-by-step guide to data analysis using SPSS for Windows*. Philadelphia, PA: Open University Press.
- Schumacher, J. A. ve Slep, A. M. S. (2004). Attitudes and dating aggression: a cognitive dissonance approach. *Prevention Science*, 5(4), 231-243.
- Steinberg, L. (2007). *Ergenlik*. (Editör: F. Çok). Ankara: İmge Kitabevi.
- Stevahn, L., Johnson, D. W., Johnson, R. T., Gren, K. ve Laginski, M. (2002). Effects of conflict resolution training integrated in to a high school studies curriculum. *Journal of Social Psychology*. 142(39), 305-331.
- Straus, M. (2004). Prevalence of violence against dating partners by male and female university students worldwide. *Violence Against Women*, 10; 790-811.
- Tok, Y. (2001). *Cinsiyet rolleri ile ilgili farklı kalıp yargılara sahip üniversite öğrencilerinin saldırganlık düzeyleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü- Ankara.
- Tozlu, N. ve Solak, A. (2006). Küreselleşme ve suç: *eğitim ve şiddet*. (Ed. Ş. Erçetin). Ankara: Hegem Yayınları.
- Tuzgöl, M. (1998). *Ana-Baba Tutumları Farklı Lise Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayınlanmamış

Sezer / Çiftler Arası Şiddet Ölçeği

yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü-Ankara.

Wekerle, C. ve Wolfe, D. A. (1999). Dating violence in mid-adolescence: theory, significance and emerging prevention initiatives. *Clinical Psychology Review*, 19 (4), 435–456.

Yavuz. H. (1994). *Ergenlik çağında gelişmeyi etkileyen güçler* (3. Basım). İstanbul: Boğaziçi Yayınları-No: 396.

İletişim/Correspondence:

Özcan SEZER
İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
PK: 44280
MALATYA
E-mail: osezer@inonu.edu.tr
Tel/Phone: (422) 341 00 10 Dâhili/External: 4420